

ఉగాది 'బాలు'

పూడిపెద్ది వెంకటరమణయ్య

ఆర్ అండు సన్న గడియారం అప్పుడే ఆరూ యేభైతోమ్మిది రూపాయి మొగాన, పొట్టి పొడుగూ భేదంతో చేతులూచుకొని మరీ చూపించింది. మొదటి గంట గణగణ గణగణ మ్రోగింది. గుడారమంతా హడావిడి తూగింది. నీలి నీడ లల్లుతున్నాయి 'నేవీ బ్లూ' కోట్లు ఆ తొలి ప్రాద్దు తొలకరిలో ఆర్ద్రపు పురుగుల్లాగు ఎఱ్ఱ కోట్లు, తెల్లని పంచలు మల్లో, ఉల్లో, మరి యేమో! పింజాలూ, కుచ్చెళ్ళూ, విరుపుసు కచ్చలూ, సుర్వాత్రిప్పలూ, గూడార్లూ చేడాయికట్లూ, అప్పటి ఫాషా, అప్పటి వేషం-కుర్చీ బల్లలనడుమను కూర్చిన పూవుల్లాగు—పేర్చిన బొమ్మల్లాగు మాటలు నేర్చిన యాత్రాల్లాగు వచ్చి పోయేవారికి ప్రసన్న వదనాలతో "ఉగాది ఉదయం" "ఉగాది ఉదయం" ధ్వనిస్తూ ప్రతి ధ్వనిస్తూ క్రాపింగులు బయల్పడ టోపీలెత్తి చేతులు కలిపి కుదిల్చి, సిగరెట్ల రొయ్యి విదిల్చి నగ మింగీషూ సగం తెలుగూ, హిందూ దేశం అంటే ఒకటో రెండో హిందీ ముక్కలు తగలిస్తూ అందీ పొందని అన్ని సంగతులూ

ముందూ వెనుకూ ఆలోచింపగా బందిపోటుగా దూటాడేస్తున్నారప్పుడు విందుకు వచ్చిన బంధుగులందరు. వరమమిత్రులూ, పరిచయస్తులూ, పలుకరింపు హితులూ, ఎవరెవరో వస్తున్నారు.

టంగు టంగుమని టక్కు-టిక్కు-లయతో, ఏడుసారులు ఆ గడియారం ఆగీ ఆగక వాగింది. రెండవగంట ఒంగుడంగు డింగు డాంగుమని పాడు పాటగా బోసినోటి నాలుక పొరలించి కొని జిగాజిగీగా ఉగాది పాట పాడింది ఆగింది.

సూది రాలితే వినబడుతుంది. ఊర్పులు కూడా సంకోచంగా ముక్కు పుటాల్లో ముడుచుకుపోయాయి. అందరి నడుమా పేత్తు పీట మీద నిలచేడా యజమాని. ఆరురు కూతుండ్రు అంతా బి.వ. చదివినవారే. అంత యీడులేదేమో అనిపించే ఇల్లాలు. ఆతనిని చుట్టి నిలబడ్డారు. ఆతడు చేయెత్తి వాయెత్తి వారి కందరకు స్వాగత మిచ్చేడు. కడచిన సంవత్సరముల

కల గలుపు రసం పంచే జగ
నోహినుల లాగు, ఆ ఆగంతు
కులు కారు. అతిధులుకారు,
అభ్యాగతులు, కారు, సమ
యానికి తయారయిన బాట
సారులు, పాంధులు, యాత్రి
కులు, వారి నడుమను పచారు
చేస్తున్నారా బాలికలో, భా
మినులో.

ఫలితాలుగ ఆలు బిడ్డలను వ్రేలెత్తి చూపేడు.
ఉగాది సొగసులు వర్ణించేడు. క్రొత్త నిమిసాలు
దివసాలు, మాసాలుకూడా జలుగు జలుగుగా
నాలుక కొననే చిత్రించేడు. అందరూ అన్ని
జతల కండ్లూ అతనిమీదనే ఉంచి, అన్ని జతల
చెవులూ తుక్కు దులుపుకొని విన్నారా ఉగాది
సందేశాలు, ఉపదేశాలు, ఆదేశాలు. శాస్త్ర
మా? సాక్ష్యమా? నేర్పరి చిత్రకారుడు కుంచె
దులిపినా మంచిపటమే! కాని మాటలేదు కాద
నేవారసలేలేరు. ఎగిరిపడ్డ కెరటపు చప్పుడు
లాగు ఒక్కమా రెగసిపడ్డాయి చప్పట్ల చప్పుళ్లు
అందులో త్రుళ్ళిన సత్త గుల్లలాగు అక్కడా
అక్కడా త్రుళ్ళేయి మాటలుకూడా శబాసర్గ
మిచ్చేవే! బాగుంది! మంచి మాటలతో ఉగాది
తల యొత్తింది.

కాస్ట్యూటిక్ పాపట బొట్లు, పెర్ఫ్రెబ్లాసమ్
చెక్కులు, లారెస్పెండు మేయో చూపులు,
బనారసు పూవుల మైదీవలు, బరమా నడకలు,
వెట్టెండుకో, వీకమీసా, ముంజేతులు-తల్లీ బిడ్డలు
ఏడుగురూ అక్కల్లాగా పోతరాజులలోనికి దిగే
రు, గెలుపొంది నవ్వు హాల్లో విజయలక్ష్మి
ల్లాగు, ఇంగ్లీషూ తెలుగూ కలచి కవ్వనబెట్టి

మినులో.

బల్లలమీద పళ్ళేలు తెల్లగ ఉమ్మెత్త పువ్వు
ల్లాగు, కుండ్రంగా చందమామల్లాగు, మచ్చా
డాగూ లేకుండా స్వచ్ఛంగా మంచు బిళ్ళల్లాగు
కాన్క-లడుగుతాయేమో! కాళీచూపులు ప్రస
రిస్తున్నాయి. వానిలో వెండిని మరపించే
'నివాడా' చెమ్మూలు-మెరపు తీగల్లాగు-దూపు
డు చుక్కల్లాగు-తోచేయి.

ఆ కాంతల చేతుల్లో చీనాగిన్నెలు, తొణక
కుండా, నిండుగా, నున్నగా, సాధువుగా, సర
ళంగా, వ్రేళ్ళలో ఇమిడే అమాయికంతో కన
బడ్డాయి. అందరి నాల్కలులో లోపదనెక్కే
యి. ఉగాది ఊటలు ఊరేయి-క్రొత్త క్రొత్త
రుచులకు చిత్తడి గురిసేయి. వాళ్ళ హృదయా
లుకూడా ఏదో వింత సంచలనం పొందేయి.
ఉగాదిబాలు ఉగాదిబాలు!

వంచీ నించీ వడ్డన అయింది. "పుచ్చుకోం
డి! వహ్య! వహ్య! ఉగాదిబాలు! మీ పుణ్యా
ల్లుచ్చేయి. నాల్కలరేఖలు బయలు పడ్డాయి.
జివ్వలు లేచి వచ్చినాయా? ఉగాది చుక్కలు
ఎక్కుడులో నున్నాయి. మీకేమీ? అదృష్ట
వంతులూ! మీ నోళ్ళను వెండి చెమ్పారే

ఉన్నాయి!" దూరంగా నిలబడి ఇదంతా దృశ్యంగా చూచేవాళ్ళ కిలాటి ఊహలు వుడతాయి.

క్రింది పెదవులు గడ్డపుముసు సంటావంగి విడిగి రెండువైపులా మీది పెదవిసంటే చెక్కులలోకి సాగేయి. వెచుకకు వెనుకకు వెడలిన చాడలు తమ్ములంటి తడబడ్డాయి. కనుబొమ్మలు దిగేయి. కన్నులలో సమ్రత తేలింది. నాల్కులులో లోమాస్పష్టాయి. కుతుకలులో లోఘూర్లి లేయి. అందరి హృదయాలూ మతాబ వెలుగులో వెల వెల వారేయి. మంచివి లేకున్నా పుల్లలు మొలచేయి. అలాగు ఆగింది ఉగాది సభా నాగరికత.

పుచ్చుకోండి! పుచ్చుకోండి! ఉగాది పాయసం! వారి శక్తి కొలదీ పత్రం, పుష్పం, ఫలం, తోయం అన్నీ ఆ పాయసంలోనే సమర్పించేరు. గురుభక్తి, దైవభక్తి! చూపించేరు.

చివురులోని వేపపువ్వు, పువ్వులోని మామిడి పిండె, దోరదోరగా పండిన చింతపండా నీటను గలిపి, చేరు చేదుగా, వగరు వగరుగా పులుపు పులుపుగా చేసిన ఉగాది పాయసా! పుచ్చుకోండి! పుచ్చుకోండి.

నవ్వులాట అని యెవరంటారు? ఆ సభలో జడ్డీలూ, కలకటేల్లూ, పెద్ద పెద్ద ఉద్యోగస్థులూ వసతి దారులూ. పసగలవారూ, లక్ష్మీపుత్రులూ పండితులూ, పద్మా లల్లేవారూ, ఇందరితో ఇందరితో నవ్వులాట పనికివస్తుందా? మరపి

తాలూ మాట వరుస పనులూ పనికివస్తాయా! ఇదంతా ఖాయా చిత్రాల్లీసి సంచికలకు పంపేరు. లేదన గలరా? కాదనగలరా? వాదన కవకాశం ఉందా? మరపించే సమయం కాదు. నవ్విం చే నాటకం కాదు. ఇదంతా శాస్త్ర సమ్రతమై తెలుగు నాటకు ఇటింటా నాటుకొని ఇప్పటికీ జరిపే ఆచారం! ఉగాది తిండికి మొదలు.

భంగామలకత్తెలము

పెదటికి, శరీరానికి చలవదన మిచ్చును.

1 బౌస్సు మాదిరి బుడ్డి 2½ అణాలు.

6 బౌస్సుల బుడ్డి 12 అణాలు.

300 కృత్రిమర్ణ కాలకి మోసపోకండి. సరాసరి వాక్ ఆర్డరివ్వండి 8 అ. 6 ప్యాకెట్లు. తపాలాచార్జీ ఉచితము.

పోవజెట్లు: యు నై లి డ్డు క స్స ర న్, బందిరువీధి, మద్రాసు.

కాకనాడ, సూర్యరావుపేట, లక్ష్మీనారాయణకొంపేటి,

రాజమండ్రి, అరవరామస్వామి అండ్ సన్సు,

బందరు, అనంతాచార్యసీయండును దొరుకును.